

ISBN MEN :
974-605-427-9

รายงานการวิจัย

เปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนที่เป็นจริงและที่คาดหวัง
ของนักศึกษาในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A COMPARISON OF ACTUAL AND EXPECTED TEACHING-LEARNING EXPERIENCE OF
NURSING STUDENTS IN OBSTETRICS-GYNAECOLOGIC NURSING AND MIDWIFERY
DEPARTMENT, FACULTY OF NURSING, PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY

จิตใต้ จันทวดี
จิรเนาวัลย์ ทศศรี

พิมพ์ที่ราชบัณฑิตยสถาน - กรุงเทพฯ

กมจ

เลขที่ RT81	๑๖๓. ๒๕๓๕/๑.๑
เลขทะเบียน	018607
๒/๓ พ.ย. ๒๕๓๕	

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2535

ISBN 974-605-427-9

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา ต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง โดยมีกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2534 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) คณะ พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในภาคทฤษฎี จำนวน 67 คน และภาคปฏิบัติ จำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่ง พัฒนาจากเครื่องมือของเขาวลักษณ์ บรรจงปรุ และคณะ วัดค่าความเชื่อมั่นในภาคทฤษฎีได้เท่ากับ .88 และภาคปฏิบัติได้เท่ากับ .90 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที (t-test) ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง รวมทั้งด้านและในแต่ละด้านมี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามที่คาดหวังสูงกว่าที่เป็นจริงทั้งหมด คือรวมทั้งด้านและใน แต่ละด้าน

ABSTRACT

The major aim of this study is to compare the idea of the learning strategies of nursing students between expectation and actual experiences regarding to Obstetrics Nursing discipline. The study assesses both theoretical and practical courses of the discipline. It is conducted in Faculty of Nursing at Prince of Songkla University. Nursing students enrolling in the third year of Bachelor in Nursing in 1991 are invited to participate into the study. There are 67 students provide data regarding learning strategies of theoretical courses and 81 students provide data regarding learning strategies of practical courses. An instrument is designed by using rating scale. Data are analysed by using mean, standard deviation and t-test. Results of the study show that there are statistical significant difference between the expectation and the actual experiences of each aspect of learning strategies and total score ($P=.01$). The statistical significant difference is applied to both theoretical and practical courses. The study show that each aspect and the total score of students expectation of the learning strategies are higher than the actual experiences.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 แนวคิดทางทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
3 วิธีดำเนินการวิจัย	20
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	20
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	23
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	63

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์	24
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี ด้านการวางแผนการเรียนการสอนตามที่เป็นจริง และที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ	25
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่เป็นจริง และที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ	26
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามที่เป็นจริง และที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ	28
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคทฤษฎีตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายด้าน	29
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผนการเรียนการสอนตามที่เป็นจริง และที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ	30
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่เป็นจริง และที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ	31
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามที่เป็นจริง และที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ	34
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายด้าน	35

ตาราง	หน้า
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี ด้านการวางแผนการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ 36
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ 37
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ 39
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคทฤษฎีตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายด้าน 40
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผนการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ 41
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ 42
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ 45
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายด้าน 46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายต่างมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ มุ่งดำเนินการผลิตบัณฑิต วิชาชีพ บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มหาวิทยาลัยจัดเป็นสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งที่มีพันธานของมหาวิทยาลัยทุกแห่งกำหนดไว้อย่างสอดคล้องกันว่า มีหน้าที่บุกเบิก แสวงหา ทำนุบำรุง และถ่ายทอดความรู้ให้กับบัณฑิตของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยสติปัญญา มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพ และในขณะเดียวกันก็เป็นผู้ที่รู้จักตนเอง ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นี่คือนิยามที่มหาวิทยาลัยต่างเพียรมุ่งที่จะมอบให้กับนักศึกษา โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน (อุทุมพร, 2530)

อุดมศึกษาไทยในอนาคตจะต้องสร้างคนดี คนเก่ง และคนมีวิชาชีพ เพื่อคนเหล่านั้นจะได้ช่วยกันพัฒนาประเทศในปัจจุบันและรับช่วงการพัฒนาประเทศในอนาคตอย่างมีความหมายด้วย (ชาติชาย, 2532) จะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับการพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล (ธีรวุฒิ, 2526) อนึ่งสำหรับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนโดยการผสมผสานความรู้ที่ก้าวไปพร้อมกับความรู้วิชาชีพเพื่อเตรียมคนให้เป็นพยาบาลที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปได้ได้อย่างมีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดี (คณะพยาบาลศาสตร์, มปป) นอกจากนี้สาระสำคัญประการหนึ่งของนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษาพยาบาลในช่วงแผนพัฒนาการอุดมศึกษาระดับที่ 6 (2530-2534) ก็คือ ส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้เสริมสร้างซึ่งกันและกัน ในอันที่จะพัฒนาคุณภาพของการพยาบาล รวมทั้งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีจริยธรรม คุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น (อาทร, 2530)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ดำเนินการผลิตบัณฑิต ในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาการพยาบาลและผดุงครรภ์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 และได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา จึงมีการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรอยู่เป็นระยะ ๆ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามความต้องการของสังคม ดังจะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจากวิทยาศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตร

พยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งหลักสูตรใหม่นี้มีความแตกต่างจากหลักสูตรเดิมค่อนข้างมาก ทั้งในด้านของ วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนรายวิชาต่าง ๆ (คณะพยาบาลศาสตร์, 2531) จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการจัดประสบการณ์การเรียน การสอนในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์อย่างมาก ตัวอย่างเช่นในหลักสูตรวิทยาศาสตร บัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ มีการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี จำนวน 9 หน่วยกิต และภาคปฏิบัติ จำนวน 6 หน่วยกิต รวมทั้งหมดจำนวน 15 หน่วยกิต ครั้งมีการเปลี่ยนแปลง เป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวนหน่วยกิตภาคทฤษฎีลดลงเป็น 6 หน่วยกิต และภาคปฏิบัติลดลง เป็น 4 หน่วยกิตเท่านั้น ซึ่งรวมทั้งหมดเหลือเป็น 10 หน่วยกิต นอกจากนี้ในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ ได้กระจายสำหรับนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 อย่างต่อเนื่องกันมา ส่วนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้มีการปรับปรุงการจัด การเรียนการสอนใหม่ เป็นเฉพาะสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 เท่านั้น

อาจารย์ในภาควิชาต่างตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่เกิดขึ้น จึงได้จัดให้มีการประชุม วิชาการเรื่อง "การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาคปฏิบัติ ของภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและ ผดุงครรภ์ ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531)" เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2534 ณ ห้องประชุมคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลจากการประชุมสรุปประเด็น หนึ่งได้ว่า นักศึกษาในหลักสูตรใหม่นี้มีประสบการณ์ในการเรียนการสอนของภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรี เวชและผดุงครรภ์ค่อนข้างน้อย ซึ่งแนวทางแก้ไขที่คาดว่าจะเสนอปรับปรุงโอกาสต่อไปก็คือ การจัด ประสบการณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรืออีกแนวทาง หนึ่งหากจำเป็นก็คือ การขอเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในบางรายวิชา

การที่อยู่ระหว่างเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอน ของภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช และผดุงครรภ์ดังกล่าวนี้ อาจทำให้เป็นอุปสรรคและเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การจัดแบ่งเนื้อหาวิชาและ กำหนดเวลาสอน ปริมาณของเนื้อหาวิชากับจำนวนหน่วยกิต เป็นต้น ฉะนั้นนับว่าควรศึกษาสภาพการจัด การเรียนการสอนที่ดำเนินอยู่จริงว่าเป็นอย่างไร และที่นักศึกษาคาดหวังไว้เป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อขัผล จากการศึกษาขึ้นมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในด้านการวางแผนการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ด้านการวางแผนการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้การสอนในภาคทฤษฎีตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนรวมทุกด้าน ในภาคทฤษฎีตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน
5. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ด้านการวางแผนการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน
6. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน
7. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้การสอนในภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน
8. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนรวมทุกด้าน ในภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปีที่ 3 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ของภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2. กลุ่มประชากร เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 90 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการสอนในภาคทฤษฎี หมายถึง กิจกรรมที่อาจารย์ในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์จัดให้กับนักศึกษา ในรายวิชา 640-227 การพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 1 และรายวิชา 640-321 การพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2 ซึ่งประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้ การวางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการสอนในภาคปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรมที่อาจารย์ในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์จัดให้กับนักศึกษา ในรายวิชา 640-392 ปฏิบัติการพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 1 และรายวิชา 640-393 ปฏิบัติการพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2 ซึ่งประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้ การวางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

3. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2534 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ผ่านการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ดังนี้มาแล้ว คือ รายวิชา 640-227 การพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 1 รายวิชา 640-321 การพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2 รายวิชา 640-392 ปฏิบัติการพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 1 และรายวิชา 640-393 ปฏิบัติการพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้บริหารและหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ทราบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จากความคิดเห็นของนักศึกษาตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง อันจะเป็นแนวทางสำหรับใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพของการศึกษา ในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2. เป็นเครื่องกระตุ้นให้อาจารย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

บทที่ 2

แนวคิดทางทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเป็นการลงทุนชนิดหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ในแต่ละปีประเทศไทยได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อใช้ในการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท (อุทุมพร, 2530) สำหรับจุดหมายของการศึกษามีหลายด้าน ถ้าจะว่าเฉพาะด้านวิชาการการศึกษาน่าจะมีจุดหมายทั่ว ๆ ไป ดังนี้ (วิทธี, 2530)

1. รับรู้ประสบการณ์ของผู้อื่น
2. ส่งสัยประสบการณ์ของผู้อื่น
3. หล่อหลอมประสบการณ์ของตน
4. ประกาศประสบการณ์ของตน

หากมองการศึกษาไปข้างหน้า โลกจะเต็มไปด้วยข้อมูล วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษาไม่ได้เป็นเพียงแต่สนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เท่านั้น แต่จะต้องหมายรวมถึงความต้องการขั้นพื้นฐานร่วมกับกิจกรรมที่จะคอยช่วยเหลือและเร่งไปถึงการพัฒนาทั้งหมด โดยกิจกรรมทางการศึกษาจะต้องรวมถึงวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิต และมีการพัฒนามนุษย์ทั้งด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื้อหาวิชาความรู้ อาจจะเป็นความรู้พื้นฐานไปจนกระทั่งถึงการวิจัยประยุกต์ ตลอดจนมีการอบรมในทักษะของความเป็นอยู่ถึงปรัชญาขั้นสูง ส่วนรูปแบบของการศึกษาอาจมีตั้งแต่รูปแบบโดยทั่ว ๆ ไปของสถานศึกษานั้น ๆ ไปจนถึงการเฉพาะเจาะจงของการสอน (Sapianchai, 1984)

ประสบการณ์การเรียนการสอน

ก่อนอื่นควรได้ทำความเข้าใจกับความหมายของการสอนและการเรียนรู้ โดยมีผู้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป เช่น

การสอน หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ หรือการจัดสภาพการณ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ควรเกิดพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่พึงประสงค์ (ปรีชา และสุทิน, 2528)

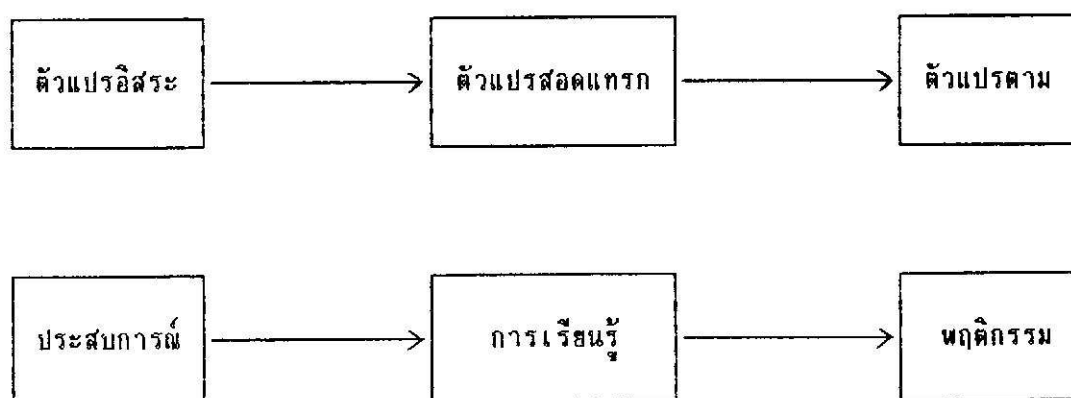
การสอน หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนพยายามสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนในอันที่จะแนะนำให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมในการแก้ปัญหา ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล โดยการใช้เทคนิค (technique) ที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของผู้เรียนและสถานการณ์โดยทั่วไป (บำรุง และฉวีวรรณ, 2527)

คอค (Duke, 1990) กล่าวถึงการสอนว่า มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยที่ผู้สอนจะต้องคิดและวางแผนถึงเรื่องที่จะสอน รวมทั้งยุทธวิธีการสอนด้วย

ส่วนการเรียนรู้แม้ว่าจะเป็นค่าที่ใช้กันอยู่ทั่วไป แต่สามารถจะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ดังนี้คือการเปลี่ยนแปลงความรู้ การเปลี่ยนแปลงความรู้สึกและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Kagan & Lang, 1978) นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้อื่น ๆ อีก เช่น

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือศักยภาพของพฤติกรรมอย่างค่อนข้างถาวร อันเป็นผลเนื่องมาจากการฝึกหรือประสบการณ์เท่านั้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากสาเหตุอื่น เช่น ความเมื่อยล้า ฤทธิ์ยา ความเจ็บป่วย การเจริญเติบโต และวุฒิภาวะ รวมทั้งพฤติกรรมที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ไม่นับว่าเป็นการเรียนรู้ (อัจฉรา, 2532)

การเรียนรู้ เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรของพฤติกรรมหรือศักยภาพของพฤติกรรม ที่เป็นผลมาจากการจัดประสบการณ์ (experience) และไม่สามารถให้เหตุผลหรืออ้างว่ามาจากสภาพของร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปชั่วคราว ซึ่งถ้าให้คำจำกัดความดังกล่าวแล้ว การเรียนรู้ก็มีสถานภาพเท่ากับตัวแปรสอดแทรก ที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากตัวแปรอิสระ (ถ้าเป็นการเรียนรู้ หมายถึง ประสบการณ์) และจะมีผลต่อไปสู่ตัวแปรตาม (ถ้าเป็นการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรม) สถานการณ์ดังกล่าวแสดงเป็นภาพได้ดังนี้ (Hergenhahn, 1988)

ในประเด็นของการเรียนรู้ นั้น วิชาจัดการเรียนการสอนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ การเรียนรู้มีผลดีหรือไม่ โดยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวิชาจัดการเรียนการสอน ได้แก่ กิจกรรมในการ เรียนการสอน เครื่องล่อใจ การเสริมแรง การฝึกฝนหรือการฝึกหัด ขนาดของการเรียนรู้ การท่องจำ การรู้ผลงาน และการตอบสนอง (ภฤชณา, 2530)

เกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่สำคัญมีดังนี้ (Gagne & Briggs, 1979)

1. องค์ประกอบภายนอก (external factors) ได้แก่

1.1 การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องกันในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้ตอบสนอง ตามที่ต้องการ

1.2 การให้ผู้เรียนได้กระทำซ้ำ ๆ ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่ได้นั้นจะมีการปรับปรุงและยังคง อยู่เป็นเวลานาน

1.3 การใช้แรงเสริม ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะการกระทำใหม่นั้น การได้รับความพอใจในงานซึ่งเป็นรางวัลอย่างหนึ่ง นับเป็นแรงเสริมของการเรียนรู้

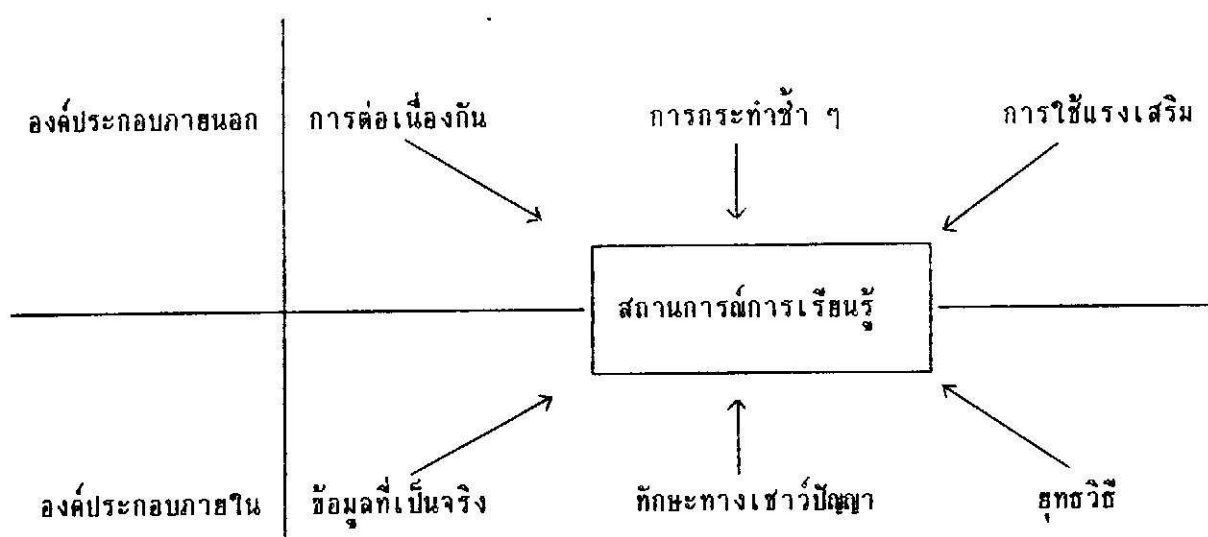
2. องค์ประกอบภายใน (internal factors) ได้แก่

2.1 การได้รับข้อมูลที่เป็นจริง ซึ่งอาจจะมาจากการติดต่อกับผู้เรียนให้ได้ข้อมูลนั้น การที่ ผ่านการเรียนรู้มาก่อน และการเรีอกจากความจำที่มีอยู่

2.2 การมีทักษะทางเข้าปัญหาในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนแต่ละคนมีวิถีกระทำในสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของภาษา และสัญลักษณ์ที่ใช้สำหรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นั้น จำเป็นจะต้องมีการกระตุ้นเพื่อที่จะเรียกทักษะทางเข้าปัญหานั้นมา

2.3 การเรียนรู้ในสถานการณ์ จำเป็นต้องมีชุดวิธีสำหรับที่จะเรียนรู้และความจำ แต่ละบุคคลจะมีกลยุทธ์ที่เลือกใช้และแก้ปัญหาต่างกัน

องค์ประกอบของการเรียนรู้ดังกล่าวแสดงเป็นภาพได้ดังนี้

การที่จะให้ผลการเรียนรู้ออกมานั้น จำเป็นต้องให้เงื่อนไขภายนอกของการเรียนรู้เข้ามาในเหตุการณ์ หรือที่เรียกกันว่า การสอน นั่นเอง โดยเหตุการณ์ของการสอนนั้นจะต้องวางแผนว่าจะกระตุ้นผู้เรียนในช่วงของการเรียนรู้ได้อย่างไร ความสัมพันธ์ระหว่างระยะของการเรียนรู้ (learning phase) และสถานการณ์ของการสอน (instructional events) แสดงเป็นภาพได้ดังนี้ (Gagne, 1974, Gagne, 1977)

ระยะของการเรียนรู้
ระยะการจูงใจ

ความคาดหวัง

ระยะความเข้าใจ

ความมุ่งมั่น/ตั้งใจ
 การเลือก การรับรู้

ระยะการได้มา

การลงรหัส
 การรวบรวมสิ่งที่ได้รับมา

ระยะการเก็บรักษาไว้

รวบรวมความจำไว้

ระยะการระลึกได้

เรียกกลับมาใช้

ระยะการตีความ

มีการถ่ายทอด

ระยะแสดงพฤติกรรม

มีการตอบสนอง

ระยะให้ข้อมูลสะท้อนกลับ

การให้แรงเสริม

สถานการณ์ของการสอน

1. มีกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการจูงใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ทราบวัตถุประสงค์
3. ชี้แนวทางที่จะไปสู่ความมุ่งมั่น/ตั้งใจ
4. กระตุ้นให้เรียกความจำจากัดบค้น
5. ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้
6. ส่งเสริมให้มีการเก็บไว้
7. สนับสนุนให้มีการถ่ายทอดของการเรียนรู้
8. ให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมาและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ

การเรียนรู้ของผู้เรียนส่วนหนึ่งมาจากการสอนสำคัญและคำพูดที่ใช้สอนของผู้สอน ในขณะที่เขาก็ยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น เสียงซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยอาจเป็นเสียงที่มาจากพฤติกรรมของผู้เรียนกลุ่มอื่น เสียงเดินภายนอกห้องเรียน หรือเสียงนกที่กำลังเกาะต้นไม้หน้าค่าง เป็นต้น (Petrovsky, 1984)

ซีกาลา (Cegala, 1982) กล่าวว่า เนื่องจากผลของการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญในการสอนมาก ดังนั้นผู้สอนจะต้องเตรียมพร้อมตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดลำดับหน่วยการสอน การคิดค้นวิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ตลอดจนการพัฒนาการประเมินผลที่เหมาะสม

นักจิตวิทยาได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในตัวบุคคลได้ และจะมีปริมาณมากน้อย หรือมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น สัมพันธ์อยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการคือ (เสาวณีย์, 2530)

1. แรงจูงใจ (motive) เปรียบเสมือนบันไดขั้นต้นของการที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ คนเราจะเรียนรู้ได้ดี หากมีแรงจูงใจในบทเรียนที่จะเรียน เช่น เรื่องนั้นแปลกใหม่ น่าตื่นเต้น หรือตรงกับความต้องการ

2. ขบวนการสอน (teaching procedure) ในบางครั้งผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะเรียนเรื่องนั้นอยู่แล้ว แต่กลับเป็นว่าไม่ค่อยเข้าใจในเรื่องนั้นมากนัก ทั้งนี้เป็นเพราะขบวนการสอนของผู้สอนไม่ดีพอ ขบวนการสอนที่จะส่งผลให้การเรียนรู้อมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นขบวนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้อย่างแจ่มแจ้ง ไม่สับสน งุนงง เช่น มีการอธิบายดี การยกตัวอย่างได้ใกล้เคียงกับความจริง ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพพจน์ สอนได้ตรงกับที่ผู้เรียนจะรับรู้ได้ สรุปก็คือ ขบวนการสอนจะต้องประกอบด้วยวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดหมายที่ตั้งไว้

3. ขบวนการเรียน (studying procedure) เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การเรียนรู้ของคนเรานั้นเกิดจากการที่ประสาทสัมผัส (sense) ได้รับความเร้าจากสิ่งเร้า (stimulus) บุคคลจะสามารถเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งเร้าได้น้อย่างถูกต้องมากน้อยเพียงใด สัมพันธ์อยู่กับระดับความสัมพันธ์ของสิ่งเร้า การเรียนรู้นั้นจะมีประสิทธิภาพเพียงใดก็สัมพันธ์อยู่ที่ว่า ขบวนการเรียนของผู้เรียนนั้นได้มีโอกาสสัมผัสกับสิ่งเร้าโดยตรงมากน้อยเพียงใดด้วย ดังนั้นผู้เรียนที่ผ่านขบวนการเรียนที่มีโอกาสสัมผัสมาก จึงเกิดความเข้าใจและการรับรู้ที่ถูกต้องกว่าผู้เรียนที่เรียนจากคำบอกเล่าหรือจากการท่องจำแต่เพียงอย่างเดียว

นอกจากองค์ประกอบดังกล่าวแล้ว เฟเจน ลอนก์ และสตีเวนส์ (Fagen, Long and Stevens) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกกับการเรียนรู้ว่า ผู้เรียนที่มีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาใด ก็จะสนใจในการเรียนวิชานั้นมากกว่าวิชาอื่น และจะเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ถ้าหากมีประสบการณ์ที่ดีกับวิชา

นั้น ๆ นอกจากนี้ผู้เรียนจะกล้าแสดงความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดเห็นกับผู้สอนที่ยินดียินดีรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน (McDowell, Adamson & Wood, 1982)

กิจการของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาคือกิจการวิชาการ ซึ่งกล่าวในเชิงธุรกิจได้ว่า เป็นแหล่งที่ใช้วิชาการหรือความรู้เป็นสินค้ามีการแสวงหาและสะสมความรู้มา แล้วใช้ความรู้ด้วยการสอนให้ผู้ที่ประสงค์จะได้ความรู้นั้น เป็นการผลิตนักวิชาการต่อไปอีก ตลอดจนใช้ความรู้ในกิจการต่าง ๆ (จรัส, 2530) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป มักจะเป็นการจัดที่ไม่พิจารณาถึงความเหมาะสม สอดคล้องกันของระบบ จึงทำให้การเรียนการสอนไม่ได้รับผลตามจุดหมายของการศึกษา (สวัณน์, 2523)

ฟอร์ค (Falk, 1981) เห็นด้วยกับองค์ประกอบขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการเรียนรู้และการสอนในมหาวิทยาลัย หรือแม้แต่ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่น ๆ ว่า ผู้เรียนควรจะต้องมีคำถามสำหรับตัวเองในการศึกษา นอกจากนี้หากผู้เรียนที่เข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษายังเป็นผู้เรียนที่คอยรับความรู้จากผู้สอนตลอดเวลา โดยไม่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หน้าที่ของผู้สอนอันดับแรกก็คือ จะต้องสร้างให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะมีความรู้และทักษะในการเรียน ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การค้นคว้าหาคำตอบให้กับคำถามของตัวเอง

ในการเรียนการสอนจะเห็นได้ว่า การจัดรวบรวมเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ในการเรียนมีความสำคัญมาก เพราะจะต้องนำไปสอนและให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ หลักเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้ (สันต์, 2525)

1. การจัดลำดับ (sequence) เช่น การจัดเนื้อหาที่สืบสนน่อยไปสู่เนื้อหาที่มีความซับซ้อนมาก การเรียนทฤษฎีก่อนจึงเรียนปฏิบัติและการสัมมนา เป็นต้น

2. การสะสมความรู้ (cumulative learning) ต้องจัดเนื้อหาให้สะสมของสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

3. จัดให้เกิดการผสมผสาน (integration) เพื่อจะสามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้ เนื้อหาแต่ละวิชาควรมีความสัมพันธ์กัน

4. การจัดวิธีการเรียนรู้ต่างกัน (method of learning) ผู้เรียนแต่ละคนจะมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน บางคนอาจจะชอบเรียนแบบบรรยาย บางคนอาจจะชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือบางคนอาจจะชอบแบบการอภิปราย เป็นต้น

การจัดประสบการณ์เรียนรู้มีเป้าหมายที่สำคัญคือ พยายามเสริมสร้างให้ผู้เรียนรู้จักใช้ทักษะ และความสามารถที่ได้เรียนรู้มา และให้ผู้เรียนเกิดความรู้ลึกซึ้งอยากเรียนอยากรู้ต่อไปอีก เมื่อเรียนรู้แล้วยังมีความรู้ลึกที่ไม่อยากทิ้งสิ่งที่เรารู้มันไป แต่มีความอยากจะค้นคว้าต่อไปอีก ดังนั้นวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการเรียนรู้คือ การเรียนรู้จะต้องมีประโยชน์ต่อไปในอนาคต (วิชัย, 2525) สำหรับประสบการณ์ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (ช่าง, 2531)

1. ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน
2. ต้องสนองความต้องการของผู้เรียน
3. ต้องมีความหมายต่อผู้เรียน
4. ต้องเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้เรียน
5. ต้องสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของผู้เรียน
6. ต้องส่งเสริมหรือผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้
7. ต้องสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว
8. ต้องมีความหลากหลาย มีเนื้อหาสาระมาก และทันสมัย
9. ต้องเป็นประสบการณ์ที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้เมื่อพิจารณาในแง่ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์

และเวลา

10. ต้องเป็นประสบการณ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

การจัดกระบวนการเรียนการสอนอาจแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ (คณะวิทยาศาสตร์, 2527)

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่ช่วยกระตุ้น หรือทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนนั้น ๆ ได้มากที่สุด ถ้าการจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนไม่ได้กระตุ้นหรือทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจก็จะทำให้ขาดการรับรู้ที่ดี ผลสุดท้ายผู้เรียนก็จะไม่เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนี้ยังต้องจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนให้สอดคล้องและต่อเนื่องกับกิจกรรมในขั้นตอนอีกทางหนึ่งด้วย

2. ขั้นสอน ประกอบด้วยกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา ทักษะทางกาย หรือเจตคติตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบทเรียนนั้น ๆ นอกจากนี้ยังต้องมีกิจกรรมทดสอบ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่

3. ขั้นสรุป เป็นการจัดกิจกรรมสรุปบทเรียน กิจกรรมฝึกทักษะและกิจกรรมซ่อมเสริมการเรียน

เนื่องจากคนเราไม่เหมือนกัน มีความแตกต่างกันหลาย ๆ ทาง ทั้งนี้เพราะความต้องการของมนุษย์แตกต่างกัน ซึ่งถ้าไม่ทราบความต้องการของมนุษย์ ก็จะไม่รู้จักพฤติกรรมของมนุษย์ได้ลำบาก มีวิธีจำแนกความต้องการของมนุษย์ได้หลายทาง เช่น ลำดับขั้นของความต้องการตามแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) ที่ประกอบด้วย ความต้องการในความมั่นคง (security) ความต้องการทางสังคม (social) ความต้องการในเกียรติ (self-esteem) ความต้องการปกครองตนเอง (autonomy) และความต้องการที่จะเป็นอย่างที่ตนเองสามารถจะเป็น (self-actualization) นอกจากนี้บางคนถือว่า ความต้องการของมนุษย์มี 2 อย่าง คือ ความต้องการทางกาย และความต้องการทางจิตวิทยา (เสริมศักดิ์, 2525)

ความต้องการระดับต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องศึกษา เพื่อหาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจเพราะเป็นที่ยอมรับกันว่า พฤติกรรมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ของบุคคลขึ้นอยู่กับความต้องการที่มีระดับสูงในขณะนั้น (สุเมธ, 2527)

จากผลของการศึกษาและวิจัย ปรากฏว่า สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การสอนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และความสัมพันธ์ที่นับว่าสำคัญมีอยู่ประการหนึ่ง คือ ผู้สอนจะต้องปรับการสอนของคนให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ และการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน(บำรุง และฉวีวรรณ, 2527)

กล่าวโดยสรุป ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนผู้สอนจะต้องพยายามจัดหาประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติอันพึงปรารถนา การที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น สนองความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับบุคลิกภาวะของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความอยากที่จะเรียนรู้ เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาลจะประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งหากจะพิจารณาแล้วพบว่า มีความแตกต่างกันหลายประการ ที่สำคัญที่สุดคือ การเรียนการสอนภาคปฏิบัตินั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน และจุดมุ่งหมายของการบริการพยาบาลไปพร้อม ๆ กัน กล่าวคือ ในการสอนภาคทฤษฎี ผู้สอนจะคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเป็นหลักเท่านั้น แต่การจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัตินั้น เป็นการจัดให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้นอกห้องผู้ปวย หรือในชุมชนที่มีผู้ปวยเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นการจัดประสบการณ์การสอนนี้ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการบริการพยาบาลที่มีคุณภาพร่วมไปด้วย (จินตนา, 2527)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ก่อกำเนิดขึ้นมาจากโรงเรียนพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ ซึ่งเริ่มจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ต่อมาได้รับการสถาปนาขึ้นเป็น "คณะพยาบาลศาสตร์" เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2525 (ดวงวดี, 2533) เพื่อให้จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามความต้องการของสังคม คณะพยาบาลศาสตร์ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรอยู่เป็นระยะ ๆ จนกระทั่งในปัจจุบันนี้ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่เป็น "หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531)" หลักสูตรใหม่นี้ได้กำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ดังนี้ (คณะพยาบาลศาสตร์, มปป)

ปรัชญาของหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความเชื่อว่า

คน ประกอบด้วยกาย จิต สังคม ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ไม่สามารถแยกจากกันได้ คนมีลักษณะและความต้องการพื้นฐานที่เหมือนกัน แต่จะมีความเป็นปัจเจกบุคคลและสิทธิแห่งตน คนเป็นระบบเปิดซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกาย จิต สังคม เพื่อพยายามรักษาภาวะสมดุลของตนเอง

สิ่งแวดล้อม เป็นทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ที่อยู่รอบตัวคน ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสังคม ซึ่งเป็นระบบเปิด มีปฏิสัมพันธ์กับคนตลอดเวลา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และมีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของคน

สุขภาพ เป็นภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องระหว่างภาวะสุขภาพดีหรือสมดุล และเจ็บป่วย หรือเสียสมดุลของกาย จิต สังคม ของคน ตั้งแต่เกิดจนตาย คนอาจอยู่ในภาวะใดภาวะหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงนี้ ในภาวะสุขภาพดีคนจะสามารถทำหน้าที่ได้ตามปกติ ในภาวะเจ็บป่วยจะทำให้คนไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามปกติ

นอกจากปรัชญาของหลักสูตรคณะพยาบาลศาสตร์จะได้กล่าวถึงคน สิ่งแวดล้อม และสุขภาพตั้ง
ข้างต้นแล้ว ยังมีความเชื่อของการพยาบาล จรรยาวิชาชีพการพยาบาล การศึกษาพยาบาล นักศึกษา
พยาบาล อาจารย์พยาบาล กระบวนการเรียนการสอน และบัณฑิตพยาบาล ดังนี้

การพยาบาล เป็นกระบวนการต่อเนื่องในการช่วยเหลือคนในฐานะของผู้รับบริการ ทั้งการช่วย
เหลือเป็นรายบุคคล ครอบครัว และชุมชน เพื่อดำรงและส่งเสริมภาวะสุขภาพดี ป้องกันความเจ็บป่วย
ดูแลรักษาให้คืนสู่ภาวะสุขภาพดีเมื่อมีการเจ็บป่วย และฟื้นฟูสุขภาพ โดยมีเป้าหมายให้แต่ละบุคคลมีสุขภาพ
ดีที่สุดตามศักยภาพของตน การปฏิบัติการพยาบาลจะต้องใช้ กระบวนการพยาบาลในการประเมินสภาพ
วิเคราะห์ปัญหา และ/หรือความต้องการของผู้รับบริการ วางแผนการพยาบาล ปฏิบัติการพยาบาล และ
ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อแก้ไขปัญหา และ/หรือตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ
การปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพเป็นการปฏิบัติอย่างมีทักษะ มีวิจารณญาณ และอยู่บนพื้นฐานของจรรยา
วิชาชีพ

จรรยาวิชาชีพการพยาบาล เป็นความประพฤติในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่ได้กำหนดขึ้น
เพื่อให้พยาบาลผู้ประกอบวิชาชีพยึดถือและปฏิบัติตาม เพื่อให้สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ
และเพื่อดำรงส่งเสริมเกียรติคุณ และชื่อเสียงของวิชาชีพ

การศึกษาพยาบาล เป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนโดยการผสมผสานความรู้
ทั่วไปร่วมกับความรู้วิชาชีพ เพื่อเตรียมคนให้เป็นพยาบาลที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปได้อย่างมี
คุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง วิชาชีพและสังคม มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง สามารถดำรง
ชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดี

นักศึกษาพยาบาล เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับการเป็นพยาบาล มีศักยภาพในการ
เรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีมนุษยสัมพันธ์ มีวุฒิภาวะ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับ
วิชาชีพได้

อาจารย์พยาบาล คือบุคคลที่สามารถเป็นแบบอย่างของพยาบาลที่ดี มีความเป็น "ครู" มีความรู้
และทักษะในการพยาบาล มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน กระตุ้นเตือนให้นักศึกษามีความ
รู้ ึ้นแนะแหล่งความรู้ และเป็นแหล่งความรู้ให้นักศึกษา

กระบวนการเรียนการสอน คือ กระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอนจะเริ่มจากสิ่งที่
ง่ายไปยาก จากหลักการไปสู่รายละเอียด ผู้สอนและผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น
ประสบการณ์ และเจตคติ โดยผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบในการเรียนของตน

บัณฑิตพยาบาล เป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปอย่างมีคุณภาพ ทั้งการช่วยเหลือผู้รับบริการเป็นรายบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดสใช้กระบวนการพยาบาล เป็นผู้ที่มีจรรยาแห่งวิชาชีพ มีความสามารถในการบริหารเบื้องต้น เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล สามารถพัฒนาตนเอง และหน่วยงานในขอบเขตของตน และเป็นผู้ที่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมด้วยดี

สำหรับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กำหนดไว้ว่า บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จะต้องมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ ประกอบด้วยความรู้ดังต่อไปนี้

- 1.1 ธรรมชาติของคน สิ่งแวดล้อม ภาวะสุขภาพอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนและสิ่งแวดล้อม
- 1.2 นโยบายสาธารณสุข ระบบบริการสาธารณสุข รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายและระบบบริการสาธารณสุข
- 1.3 แนวคิด หลักการพยาบาลผู้รับบริการทุกวัยในทุกภาวะสุขภาพทั้งการให้บริการเป็นรายบุคคล ครอบครัว และชุมชน
- 1.4 บทบาท ขอบเขต และจรรยาวิชาชีพการพยาบาล
- 1.5 หลักการของกระบวนการพยาบาลในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ครอบครัวและชุมชน
- 1.6 หลักการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหาร และการจัดการ
- 1.7 ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลและการดำรงชีวิต

2. ด้านทักษะ ประกอบด้วยทักษะดังต่อไปนี้

- 2.1 การใช้กระบวนการพยาบาล ในการให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการทุกวัย ในทุกภาวะสุขภาพ ทั้งรายบุคคล ครอบครัว และชุมชน ตามบทบาทของพยาบาลทั้ง 4 ด้าน ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและจรรยาวิชาชีพ
- 2.2 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับบริการ บุคลากรในทีมสุขภาพ และผู้เกี่ยวข้อง
- 2.3 การติดต่อสื่อสารและการประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ
- 2.4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและทรัพยากรที่เหมาะสมในการพยาบาล
- 2.5 การสอน และการนิเทศทางการพยาบาล
- 2.6 การทำงานเป็นทีม การบริหารและจัดการ และการเป็นผู้นำ

2.7 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การวิจัย และการนำผลการวิจัย มาใช้ในการปฏิบัติการ

พยาบาล

3. ด้านเจตคติ ประกอบด้วยเจตคติที่ติดตั้งต่อไปนี้

3.1 เจตคติที่ติดตนเอง โดย

3.1.1 วิเคราะห์และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

3.1.2 รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง

3.1.3 ย้ำรงตนให้อยู่ในภาวะสมดุล

3.2 เจตคติที่ติดชุมชนและสังคม โดย

3.2.1 ย้ำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณีของสังคมไทย

3.2.2 ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม

3.2.3 เคารพในสิทธิของผู้อื่น

3.2.4 สนใจความเป็นไปและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

3.3 เจตคติที่ติดวิชาชีพ โดย

3.3.1 สนใจความเป็นไปของวิชาชีพ

3.3.2 มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพ

3.3.3 ย้ำรงไว้ซึ่งจรรยาวิชาชีพ

เนื่องจากการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน มีความสำคัญต่อสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก ฉะนั้นจึงมีการประชุมหรือสัมมนา เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ตัวอย่างเช่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้จัดสัมมนาเรื่อง กลยุทธ์ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาล ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) ทั้งนี้โดยคาดว่าจะได้แนวคิดสำหรับเตรียมการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาภาคปฏิบัติการพยาบาลอื่นจะทำให้สามารถอำนวยการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป (คณะพยาบาลศาสตร์, 2532) นอกจากนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวิทยาลัยพยาบาล กองทัพบก (2530) ได้จัดสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาพยาบาลให้มีประสิทธิภาพสูงประการหนึ่งคือ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบาย และแผนพัฒนาการสาธารณสุขแห่งชาติ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเวศ วัชรพฤกษ์ และคณะ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความคาดหวัง กับความเป็นจริงในการเรียนวิชาพลศึกษาของนิสิตทั่วไป และนิสิตสาขาวิชาเอกพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปรากฏว่า นิสิตที่เรียนวิชาเอกพลศึกษาได้รับผลในด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่เป็นไปตามที่นิสิตคาดหวังไว้ เพราะมีจำนวนน้อย ไม่ได้สัดส่วนกับผู้เรียน เป็นปัญหาต่อการเรียน

เยาวลักษณ์ บรรจงปรุ และคณะ (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการและความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ทั้งภาค ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในด้านการวางแผนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการ ประเมินผลตามการจัดจริงและตามความต้องการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งเป็นรายด้านและโดยส่วนรวม

สุวิวรรณ์ วงศ์หล่อ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของการ บริหารงานด้านการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปรากฏว่า นักศึกษามีความเห็นว่าง สภาพในปัจจุบัน คณะฯได้ปฏิบัติงานประสบการณ์วิชาชีพครูในด้านสภาพ แวดล้อมและในด้านวิธีดำเนินการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในสภาพที่ควรจะเป็น นักศึกษามี ความเห็นว่า จำเป็นหรือมุ่งหวังที่จะให้คณะฯปฏิบัติงานประสบการณ์วิชาชีพครูในด้านสภาพแวดล้อมและใน ด้านวิธีดำเนินการ อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบสภาพในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นใน ความ คิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนหรือฝึกงาน ในด้านสภาพแวดล้อมและในด้านวิธีดำเนินการ ของการปฏิบัติงาน ประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะฯ จะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างกันทุกข้อ

แจ่มจันทร์ กลวิจิตร (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริง และที่คาดหวังในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปรากฏว่า นักศึกษาในแต่ละคณะมีทัศนะ ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ ผ่องศรี เกียรติเลิศสนญา (2352) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเรียนของนิสิตคณะ พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรากฏว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมี ความเห็นสอดคล้องกันว่า สาเหตุที่สำคัญที่เกี่ยวกับผลการเรียนของนิสิตใน 5 อันดับแรก ได้แก่ วิธีเรียนของนิสิต วิธีสอนของอาจารย์ พื้นความรู้ ม.6 หรือระดับก่อนเข้ามหาวิทยาลัย ความเข้าใจซึ่ง กันและกันระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และทัศนคติของนิสิตต่อคุณค่าของการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

ไชแสง ช่วศิริ และคณะ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจความรู้ ความสามารถ บุคลิก ทักษะคตติ แรงจูงใจและสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตร์บัณฑิต (ต่อเนื่อง 1 ปี) รุ่นที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปรากฏว่า ความคาดหวังของนักศึกษาในเรื่องความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต(ต่อเนื่อง 1 ปี) จาก รายวิชาต่าง ๆ เป็นรายชื่อและโดยรวมทุกรายชื่ออยู่ในระดับสูง

จากการศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2531 (กองแผนงาน, 2533) เกี่ยวกับการเรียนการสอนของอาจารย์ทั้งผู้สอนกลุ่มวิชาพื้นฐาน และผู้สอนกลุ่มวิชาเฉพาะด้าน ปรากฏว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดของผู้สอนกลุ่มวิชาพื้นฐาน คือ ความใกล้ชิดและเป็นกันเอง ส่วนระดับ คะแนนเฉลี่ยสูงสุดของผู้สอนกลุ่มวิชาพื้นฐานคือ การเตรียมสอน สำหรับระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดของผู้สอน กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน คือ วิธีการวัดผลที่เหมาะสม ส่วนระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของผู้สอนกลุ่มวิชาเฉพาะ ด้าน คือ ความใกล้ชิดและเป็นกันเอง นอกจากนี้สิ่งที่ชอบและประทับใจมากที่สุดของบัณฑิตขณะศึกษาใน มหาวิทยาลัย คือ ความใกล้ชิดเป็นกันเอง การอยู่ร่วมกัน ความช่วยเหลือ และเอาใจใส่ระหว่างเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง และอาจารย์ ส่วนสิ่งที่บัณฑิตไม่ชอบ และขอเสนอให้มหาวิทยาลัยแก้ไข คือ ด้านบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น เพิ่มเวลาบริการของห้องสมุด เพิ่มจำนวนหนังสือและตำราเรียน และข้อเสนอในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน คือ การปรับปรุงสภาพห้องเรียนโดย การจัดให้มีเครื่องปรับอากาศ/พัดลม ไม่ให้มีเสียงรบกวน มีการระบายอากาศที่ดีไม่อับ มีประตูเปิดปิดมิดชิด มีอุปกรณ์การสอนให้พร้อม และเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีขนาดห้องเรียนที่พอเหมาะกับจำนวน นักศึกษา

อารีวรรณ กลั่นกลิ่น ละออง ดันตศิรินทร์ และสุพิน กลิ่นขจร (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การ ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปรากฏว่า การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาวิชา เหมาะสมดี วิธีการสอนใช้แบบบรรยาย และภาคปฏิบัติการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมดี

สรุปจากการทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ของผู้สอนไม่เป็นไปตามที่นักศึกษาคาดหวัง โดยนักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ใน ระดับสูง หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษามีความแตกต่างกันนั่นเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง เปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่เป็นจริงและที่คาดหวังของ นักศึกษาในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ครั้งนี้ เป็นแบบเชิงสำรวจโดยมีเครื่องมือคือแบบสอบถาม จากความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีประชากร เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2534 หลักสูตรพยาบาล ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 90 คน สำหรับการศึกษาค้างนี้ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน มาตรฐาน ประมาณค่า ซึ่งพัฒนาจากเครื่องมือของ เขียวลักษณ์ บรรจงบุ และคณะ. (2531) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามภาคทฤษฎีเท่ากับ .88 และภาคปฏิบัติเท่ากับ .90

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่ามีช่วงความคิด 5 ช่วง จากน้ำหนัก 1 หน่วย ถึง 5 หน่วย ตามลำดับดังนี้

หมายเลข 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
หมายเลข 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
หมายเลข 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
หมายเลข 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
หมายเลข 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

สำหรับเกณฑ์ตัดสินมีดังนี้

1.00 - 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

สำหรับข้อคำถามที่มีความหมายในทางลบ การให้ค่าความหมายดังกล่าวข้างต้นจะ เปลี่ยนเป็น ตรงกันข้าม

แบบสอบถามมี 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 คือ ภาคทฤษฎี และชุดที่ 2 คือ ภาคปฏิบัติ แบบสอบถาม แต่ละชุดประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวางแผนการเรียนการสอน ภาคทฤษฎี มีจำนวน 8 ข้อ และภาคปฏิบัติ มีจำนวน 7 ข้อ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาคทฤษฎี มีจำนวน 10 ข้อ และภาคปฏิบัติ มีจำนวน 19 ข้อ
3. การประเมินผลการเรียนการสอน ภาคทฤษฎี มีจำนวน 7 ข้อและภาคปฏิบัติมีจำนวน 7 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ให้นักศึกษาเขียนเครื่องหมาย ./ ลงในช่องหมายเลขที่ตรงกับความคิดเห็นที่เป็นจริงและช่องหมายเลขที่คาดหวังอยากจะทำให้มีการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน

การจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน	ตามการจัดจริง					ตามที่คาดหวัง				
	เห็นด้วย มากที่สุด		เห็นด้วย น้อยที่สุด			เห็นด้วย มากที่สุด		เห็นด้วย น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0. การมอบหมายงานเหมาะสมดี										

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. แจกแบบสอบถามรายวิชาภาคทฤษฎีให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในวันสุดท้ายของการเรียนรายวิชา 640-321 การนพชาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2 ซึ่งอยู่ในเทอมที่ 1 ของปีการศึกษา 2534 และตรงกับวันที่ 24 กันยายน 2534

2. แจกแบบสอบถามรายวิชาภาคปฏิบัติให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ภายหลังของการเรียนรายวิชา 640-393 ปฏิบัติการนพชาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2 ซึ่งอยู่ในเทอมที่ 2 ของปีการศึกษา 2534 และตรงกับวันที่ 2 ธันวาคม 2534 13 มกราคม 2535 และ 24 กุมภาพันธ์ 2535 ตามลำดับ

อนึ่งรายวิชาภาคปฏิบัติ จะแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะขึ้นฝึกปฏิบัติงานในช่วงระยะเวลาไม่ตรงกัน ฉะนั้นการแจกแบบสอบถามจึงใช้สปีดคำหลังจากที่แต่ละกลุ่มนักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ให้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งวิธีตอบแบบสอบถาม

4. ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามมีความแตกต่างกันระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

เป็นไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนคือ

ภาคทฤษฎี ผู้วิจัยได้ให้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณครึ่งชั่วโมงหลังจากวันสุดท้ายของการเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามในสัปดาห์หลังจากที่แต่ละกลุ่มนักศึกษาชั้นฝึกปฏิบัติงานแล้ว และให้นักศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมมาให้ผู้วิจัยในสัปดาห์ถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด หลังจากนั้นลงรหัสในคำตอบของชุดที่สมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้การทดสอบแบบที (t-test) ดังนี้

1. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนแต่ละด้าน ในภาคทฤษฎี ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวังโดยใช้การทดสอบแบบที
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนรวมทุกด้าน ในภาคทฤษฎี ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวังโดยใช้การทดสอบแบบที
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนแต่ละด้าน ในภาคปฏิบัติ ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวังโดยใช้การทดสอบแบบที
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนรวมทุกด้าน ในภาคปฏิบัติ ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวังโดยใช้การทดสอบแบบที

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2534 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) ในภาคทฤษฎี จำนวน 67 คน (จากจำนวนแบบสอบถามที่แจก 67 ชุด) และภาคปฏิบัติจำนวน 81 คน (จากจำนวนแบบสอบถามที่แจก 90 ชุด) รายละเอียดของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์พร้อมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์

แบบสอบถาม	ได้รับคืน จำนวน	มีความสมบูรณ์ จำนวน	คิดเป็น ร้อยละ
ภาคทฤษฎี	67	67	100.00
ภาคปฏิบัติ	83	81	97.59

แบบสอบถามภาคทฤษฎีที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 สำหรับแบบสอบถามภาคปฏิบัติที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์คิดเป็น ร้อยละ 97.59

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวังมีดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี - ด้านการวางแผนการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่ยังคาดหวัง	
	X	S	X	S
1. การเรียงลำดับวิชาในแต่ละรายวิชาต่อเนื่องกัน	3.6417	0.7471	4.2537	0.8166
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และแผนการเรียนการสอนให้นักศึกษาทราบ	3.7611	0.8302	4.1719	0.6211
3. เอกสาร ตำรา และอุปกรณ์การสอนมีเพียงพอ และเหมาะสม	3.0895	0.8054	4.3432	0.7639
4. การมอบหมายงานเหมาะสมดี	3.1940	0.7962	3.7462	0.8697
5. ผู้สอนแนะนำเอกสาร ตำราที่จะช่วยให้ นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.3283	0.9524	4.0895	0.7674
6. มีเวลาให้ศึกษาเอกสารและตำราเพิ่มเติม	2.5373	0.8164	3.9104	0.9420
7. ผู้สอนมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษานอกชั้นเรียน	2.6865	0.9651	3.9104	0.8932
8. ผู้สอนจัดแบ่งเนื้อหาวิชาและกำหนดเวลาการสอนในแต่ละหัวข้อไว้ชัดเจน สะดวกแก่นักศึกษาในการเตรียมตัว	3.5970	1.1070	4.2537	0.6543
รวม	3.2294	0.9780	4.0858	0.8218

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี ด้านการวางแผน การเรียนการสอน ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก คือ การเรียงลำดับวิชาในแต่ละรายวิชาต่อเนื่องกัน ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และแผนการเรียนการสอนให้นักศึกษาทราบ และผู้สอนจัดแบ่งเนื้อหาวิชาและกำหนดเวลาการสอนในแต่ละหัวข้อไว้ชัดเจน สะดวกแก่นักศึกษาในการเตรียมตัว สำหรับข้ออื่น ๆ นั้นที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
1. ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ที่สอนได้ดี	3.0447	0.8363	4.4179	0.6943
2. ผู้สอนสอนซ้ำซ้อนกับที่เคยเรียนมาแล้ว	2.2238	0.8253	2.4179	1.1609
3. เนื้อหาวิชาที่สอนตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชา	3.7611	0.7934	4.1940	0.7378
4. เนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	3.0597	1.2444	3.0597	1.2444
5. เนื้อหาวิชาน้อยเกินไป	1.7761	0.8779	2.5671	1.2244
6. วิธีสอนไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์	2.4179	0.8835	2.8358	1.2997
7. ผู้สอนมีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาเกิดความสนใจ	2.3880	0.8277	4.0000	0.8977

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
8. ผู้สอนมีความเป็นกันเอง กระตุ้นให้นักศึกษาอยากแสดงความคิดเห็น และซักถาม	2.7462	0.8867	4.0447	0.8363
9. ใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.7761	0.7495	3.9253	0.9193
10. บรรยายภาคในห้องเรียนเหมาะสมในการเรียน	3.0000	1.0366	4.0597	0.8443
รวม	2.7194	1.0461	3.5522	1.2324

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนภาคทฤษฎีด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง อยู่ในระดับน้อย คือ ผู้สอนสอนซ้ำซ้อนกับที่เคยเรียนมาแล้ว ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง คือ เนื้อหาวิชา มากไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต และที่เป็นจริงและที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก คือ เนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชา ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นตามที่เป็นจริง อยู่ในระดับน้อย แต่ที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง คือ เนื้อหาวิชาน้อยเกินไป และวิธีสอนไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก คือ ผู้สอนมีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาเกิดความสนใจ สำหรับข้ออื่น ๆ นั้น ที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการปรับระบบการ
เรียนการสอน ภาคทฤษฎี ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง
เป็นรายข้อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผล การจัดการเรียนการสอนหลังจาก จบวิชาแต่ละวิชา	3.7462	1.2012	4.1641	0.8392
2. เปิดโอกาสให้ซักถามและทบทวน เนื้อหาวิชาที่สอน	3.2238	0.8779	4.0149	0.8194
3. ให้คำแนะนำเมื่อพบว่านักศึกษามี ปัญหาในการเรียน	2.8358	0.9239	4.1641	0.7841
4. ซักถามและติดตามความก้าวหน้า ในงานที่มอบหมายให้	2.8955	0.9164	3.9104	0.7866
5. รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของนักศึกษา	3.0746	1.0267	4.1791	0.6674
6. ข้อสอบสามารถวัดผลการเรียนได้ ถูกต้อง	2.7611	0.9787	3.9104	0.9732
7. คะแนนประเมินผลการเรียนมี ความเชื่อถือได้	3.1343	1.1048	4.1044	0.9164
รวม	3.0959	1.0556	4.0639	0.8389

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนภาคทฤษฎีด้านการประเมินผล การเรียนการสอน ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก คือ เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการจัดการเรียนการสอนหลังจากจบวิชาแต่ละวิชา สำหรับข้ออื่น ๆ นั้น ที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคทฤษฎีตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายด้าน

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
1. ด้านการวางแผนการเรียนการสอน	3.2294	0.9780	4.0858	0.8218
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	2.7194	1.0461	3.5522	1.2324
3. ด้านการประเมินผลการเรียน การสอน	3.0959	1.0556	4.0639	0.8389
รวม	2.9880	1.5020	3.8662	1.0423

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนภาคทฤษฎี เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ตามที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผนการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่ยคาดหวัง	
	X	S	X	S
1. การจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่มใหญ่เกินไป	2.0370	1.0709	2.2099	1.4498
2. ผู้สอนชี้แจงแผนการฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษารายก่อนฝึกปฏิบัติงาน	3.4074	0.7846	4.1235	0.7502
3. มีการอธิบายจุดมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	3.2346	0.7721	4.0124	0.8270
4. มีการมอบหมายการฝึกปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าก่อนนักศึกษาขึ้นฝึก	3.2222	1.0370	3.9506	0.8865
5. งานที่มอบหมายให้ทำการศึกษาและวางแผนมีความเหมาะสมดี	3.3086	0.7319	3.8889	0.7407
6. หนายาลที่นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานด้วยทราบจุดมุ่งหมายและแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.0988	0.9532	4.0494	0.6642
7. การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับทฤษฎี	3.3580	0.7977	4.0864	0.6715
รวม	3.0952	1.0414	3.7601	1.1233

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผน การเรียนการสอน ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง อยู่ในระดับน้อย คือ การจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่มใหญ่เกินไป สำหรับข้ออื่น ๆ นั้น ที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81			
	ความคิดเห็นตามที่ เป็นจริง		ความคิดเห็นที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
1. มีการประชุมพิเศษให้นักศึกษาค้นเคสกับ สถานแวดล้อมของแหล่งฝึกปฏิบัติงาน	3.3827	0.6560	4.2593	0.4637
2. มีการติดตามดูแล ให้คำแนะนำใน ขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.6790	0.5636	4.1235	0.5527
3. มีการจัดประชุมปรึกษาก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานในแต่ละวัน	3.3827	0.9276	3.9012	0.7804
4. การจัดประชุมปรึกษาก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานไม่ได้ประโยชน์ ในการฝึกปฏิบัติงาน	2.0247	0.9870	2.3210	1.6747
5. อาจารย์ในเทศมีความสัมพันธ์ที่ดี กับนักศึกษา	3.2469	0.9761	4.2469	0.7045
6. หนายบาลที่นักศึกษาชั้นฝึกปฏิบัติงาน ด้วยมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา	2.9630	1.0233	4.0494	0.6889
7. อาจารย์ในเทศแสดงบทบาทของ หนายบาลที่ดีมีความสามารถ	3.6543	0.7200	4.2716	0.5682

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาเป็นนักคิด และตัดสินใจด้วยตนเองในการฝึก ปฏิบัติงาน	3.4198	0.7127	4.1482	0.6200
9. อาจารย์นิเทศมีจำนวนพอเหมาะ กับนักศึกษา	3.8148	0.8916	4.1111	0.5679
10. อาจารย์นิเทศไม่ให้โอกาสในการ ซักถามปัญหา	2.3086	0.9047	2.5432	2.1988
11. การจัดระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ งานน้อยเกินไป	2.8395	1.5175	3.1605	1.8878
12. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล หาดใหญ่มีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.0247	1.0364	3.8025	0.8746
13. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล สงขลานครินทร์มีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.6049	0.6094	4.0247	0.5920
14. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล รัตภูมิมีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.2716	1.2349	3.8148	0.8916
15. การฝึกปฏิบัติงานควบคู่กับการเรียน ทฤษฎีทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดี	3.4198	1.1325	3.9259	1.0069
16. อาจารย์นิเทศแนะนำวิธีนำทฤษฎี มาประยุกต์ในการฝึกปฏิบัติงาน	3.2840	0.7465	4.2593	0.5130

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาเป็นนักคิด และตัดสินใจด้วยตนเองในการฝึก ปฏิบัติงาน	3.4198	0.7127	4.1482	0.6200
9. อาจารย์นิเทศมีจำนวนพอเหมาะ กับนักศึกษา	3.8148	0.8916	4.1111	0.5679
10. อาจารย์นิเทศไม่ให้โอกาสในการ ซักถามปัญหา	2.3086	0.9047	2.5432	2.1988
11. การจัดระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ งานน้อยเกินไป	2.8395	1.5175	3.1605	1.8878
12. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล หาดใหญ่มีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.0247	1.0364	3.8025	0.8746
13. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล สงขลานครินทร์มีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.6049	0.6094	4.0247	0.5920
14. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล รัตภูมิมีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.2716	1.2349	3.8148	0.8916
15. การฝึกปฏิบัติงานควบคู่กับการเรียน ทฤษฎีทำให้นักศึกษา เรียนรู้ได้ดี	3.4198	1.1325	3.9259	1.0069
16. อาจารย์นิเทศแนะนำวิธีนำทฤษฎี มาประยุกต์ในการฝึกปฏิบัติงาน	3.2840	0.7465	4.2593	0.5130

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
17. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ ประสบการณ์ร่วมกัน	3.2716	0.6176	4.1728	0.5380
18. อาจารย์นิเทศสามารถถ่ายทอด ความรู้ในการฝึกปฏิบัติงานได้ ชัดเจน เข้าใจ	3.3086	0.7072	4.4074	0.5130
19. กิจกรรมที่จัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน เหมาะสม	3.4568	0.5938	4.1235	0.5774
รวม	3.2294	1.0304	3.8772	1.0808

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนภาคปฏิบัติด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง อยู่ในระดับน้อย คือ การจัดประชุมปรึกษาก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานไม่ได้ประโยชน์ในการฝึกปฏิบัติงาน ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานน้อยเกินไป และที่เป็นจริงและที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก คือ มีการติดตามดูแล ให้คำแนะนำในขณะฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศแสดงบทบาทของพยาบาลที่ดีมีความสามารถ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเป็นนักคิดและตัดสินใจด้วยตนเองในการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศมีจำนวนพอเหมาะกับนักศึกษา และแหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาลหาดใหญ่มีบรรยากาศทางวิชาการทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้ ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นตามที่เป็นจริง อยู่ในระดับน้อย แต่ที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง คือ อาจารย์นิเทศไม่ให้โอกาสในการซักถามปัญหา สำหรับข้ออื่น ๆ นั้น ที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
1. มีการติดตาม ชักถามปัญหา และ ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข	3.4568	0.5197	4.2840	0.5984
2. ชี้แจงข้อบกพร่องของนักศึกษาใน การฝึกปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข	3.4815	0.6200	4.3210	0.5636
3. คะแนนการประเมินผลเป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคู่มือการฝึก ปฏิบัติงาน	3.4815	0.6694	4.2346	0.6487
4. การให้คะแนนการฝึกปฏิบัติงาน มีความยุติธรรมและเชื่อถือได้	3.3333	0.7901	4.2963	0.6530
5. มีการสรุปประเมินผลการจัด การเรียนการสอนหลังการฝึก ปฏิบัติงานครั้งสุดท้าย	3.3704	1.0233	4.1728	0.6862
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมิน ตนเอง	3.2470	0.9514	4.1111	0.6667
รวม	3.3951	0.8774	4.2366	0.8010

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติด้านการประเมินผล การเรียนการสอนเป็นรายข้อ ตามที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายด้าน

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81			
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง	
	X	S	X	S
1. ด้านการวางแผนการเรียนการสอน	3.0952	1.0414	3.7601	1.1233
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	3.2294	1.0304	3.8772	1.0808
3. ด้านการประเมินผลการเรียน การสอน	3.3951	0.8774	4.2366	0.8010
รวม	3.2311	1.0105	3.9190	1.0561

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ เป็นรายด้านและ รวมทุกด้าน ตามที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคทฤษฎี
ด้านการวางแผนการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67					ค่าการ ทดสอบ แบบที
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่ยังคาดหวัง		Sd	
	X	S	X	S		
1. การเรียงลำดับวิชาในแต่ละ รายวิชาต่อเนื่องกัน	3.6417	0.7471	4.2537	0.8166	0.9612	5.1717**
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และแผน การเรียนการสอนให้นักศึกษาทราบ	3.7611	0.8302	4.1719	0.6211	0.8664	3.9184**
3. เอกสาร ตำรา และอุปกรณ์การ สอนมีเพียงพอ และเหมาะสม	3.0895	0.8054	4.3432	0.7639	1.2499	8.1483**
4. การมอบหมายงานเหมาะสมดี	3.1940	0.7962	3.7462	0.8697	1.1366	3.9469**
5. ผู้สอนแนะนำเอกสาร ตำราที่จะ ช่วยให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.3283	0.9524	4.0895	0.7674	1.1729	5.2721**
6. มีเวลาให้ศึกษาเอกสารและ ตำราเพิ่มเติม	2.5373	0.8164	3.9104	0.9420	1.3804	8.0811**
7. ผู้สอนมีเวลาให้คำปรึกษาแก่ นักศึกษานอกชั้นเรียน	2.6865	0.9651	3.9104	0.8932	1.3250	7.5035**
8. ผู้สอนจัดแบ่งเนื้อหาวิชาและกำหนด เวลาการสอนในแต่ละหัวข้อไว้ชัดเจน สะดวกแก่นักศึกษาในการเตรียมตัว	3.5970	1.1070	4.2537	0.6543	1.1270	4.7338**
รวม	3.2294	0.9780	4.0858	0.8218	1.2139	5.7739**

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี ด้านการวางแผน การเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยส่วนรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ภาคทฤษฎี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67					ค่าการทดสอบแบบที
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	
	X	S	X	S		
1. ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ที่สอนได้ดี	3.0447	0.8363	4.4179	0.6943	1.1175	9.9823**
2. ผู้สอนสอนซ้ำซ้อนกับที่เคยเรียนมาแล้ว	2.2238	0.8253	2.4179	1.1609	1.0256	1.5369
3. เนื้อหาวิชาที่สอนตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชา	3.7611	0.7934	4.1940	0.7378	0.7959	4.4177**
4. เนื้อหาวิชามาก ไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	3.0597	1.2444	3.0597	1.2444	1.1590	0.0000
5. เนื้อหาวิชาน้อยเกินไป	1.7761	0.8779	2.5671	1.2244	1.3331	4.8205**
6. วิธีสอนไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์	2.4179	0.8835	2.8358	1.2997	1.2946	2.6224*
7. ผู้สอนมีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาเกิดความสนใจ	2.3880	0.8277	4.0000	0.8977	1.2690	10.1387**
8. ผู้สอนมีความเป็นกันเอง กระตุ้นให้นักศึกษาอยากแสดงความคิดเห็นและซักถาม	2.7462	0.8867	4.0447	0.8363	1.1199	9.4196**

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67					ค่าการทดสอบแบบที
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	
	X	S	X	S		
9. ใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.7761	0.7495	3.9253	0.9193	1.1362	8.2167**
10. บรรยากาศในห้องเรียนเหมาะสมในการเรียน	3.0000	1.0366	4.0597	0.8443	1.2202	7.0552**
รวม	2.7194	1.0461	3.5522	1.2324	1.2688	5.3761**

* P < .05

** P < .01

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนภาคทฤษฎีด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยส่วนรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นวิธีสอนไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ผู้สอนสอนซ้ำซ้อนกับที่เคยเรียนมาแล้ว และเนื้อหาวิชามาก ไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคฤดูร้อน
ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67					ค่าการ ทดสอบ แบบที
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	
	X	S	X	S		
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผล การจัดการเรียนการสอนหลังจาก จบวิชาแต่ละวิชา	3.7462	1.2012	4.1641	0.8392	1.0947	3.1012**
2. เปิดโอกาสให้ซักถามและทบทวน เนื้อหาวิชาที่สอน ปัญหาในการเรียน	3.2238	0.8779	4.0149	0.8194	1.1135	5.7713**
3. ให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามี ปัญหาในการเรียน	2.8358	0.9239	4.1641	0.7841	1.1639	9.2712**
4. ซักถามและติดตามความก้าวหน้า ในงานที่มอบหมายให้	2.8955	0.9164	3.9104	0.7866	1.2276	6.7160**
5. รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของนักศึกษา	3.0746	1.0267	4.1791	0.6674	1.2828	6.9942**
6. ข้อเสนอสามารถวัดผลการเรียนได้ ถูกต้อง	2.7611	0.9787	3.9104	0.9732	1.2001	7.7793**
7. คะแนนประเมินผลการเรียนมี ความเชื่อถือได้	3.1343	1.1048	4.1044	0.9164	1.2090	6.5187**
รวม	3.0959	1.0556	4.0639	0.8389	1.2169	6.5112**

** P < .01

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎีด้านการประเมินผล การเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยส่วนรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ภาคทฤษฎี ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายด้าน

ประเด็นความคิดเห็น	n = 67					ค่าการทดสอบ
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		sd	
	X	s	X	s		
1. ด้านการวางแผนการเรียนการสอน	3.2294	0.9780	4.0858	0.8218	1.2139	5.7739**
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.7194	1.0461	3.5522	1.2324	1.2688	5.3761**
3. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.0959	1.0556	4.0639	0.8389	1.2169	6.5112**
รวม	2.9880	1.5020	3.8662	1.0423	1.2379	5.8065**

** P < .01

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ
ด้านการวางแผนการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81					ค่าการ ทดสอบ แบบที
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	
	X	S	X	S		
1. การจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่มใหญ่เกินไป	2.0370	1.0709	2.2099	1.4498	0.8133	1.9126*
2. ผู้สอนชี้แจงแผนการฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษารายก่อนฝึกปฏิบัติงาน	3.4074	0.7846	4.1235	0.7502	0.9588	6.7211**
3. มีการอธิบายจุดมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	3.2346	0.7721	4.0124	0.8270	0.9558	7.3236**
4. มีการมอบหมายการฝึกปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าก่อนนักศึกษาขึ้นฝึก	3.2222	1.0370	3.9506	0.8865	0.9940	6.5954**
5. งานที่มอบหมายให้ทำการศึกษาและวางแผนมีความเหมาะสมดี	3.3086	0.7319	3.8889	0.7407	1.0525	4.9617**
6. หน้าบาลที่นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานด้วยทราบจุดมุ่งหมายและแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.0988	0.9532	4.0494	0.6642	1.1749	7.2822**
7. การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับทฤษฎี	3.3580	0.7977	4.0864	0.6715	1.1333	5.7847**
รวม	3.0952	1.0414	3.7601	1.1233	1.0426	5.7397**

* p < .05

** p < .01

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผน การเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยส่วนรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นการจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่มใหญ่เกินไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ภาคปฏิบัติ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81					ค่าการทดสอบ t
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. มีการประเมินผลให้นักศึกษาค้นเลขกับสถานแวดล้อมของแหล่งฝึกปฏิบัติงาน	3.3827	0.6560	4.2593	0.4637	0.9607	8.2112**
2. มีการติดตามดูแล ให้คำแนะนำในขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.6790	0.5636	4.1235	0.5527	0.9163	4.3656**
3. มีการจัดประชุมปรึกษาก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละวัน	3.3827	0.9276	3.9012	0.7804	0.9311	5.0120**
4. การจัดประชุมปรึกษาก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานไม่ได้ประโยชน์ในการฝึกปฏิบัติงาน	2.0247	0.9870	2.3210	1.6747	1.1594	2.3000*
5. อาจารย์นิเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา	3.2469	0.9761	4.2469	0.7045	1.2273	7.3334**
6. พยาบาลที่นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานด้วยมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา	2.9630	1.0233	4.0494	0.6889	1.2192	8.0201**
7. อาจารย์นิเทศแสดงบทบาทของพยาบาลที่ดีมีความสามารถ	3.6543	0.7200	4.2716	0.5682	0.9104	6.1023**

ตาราง 15 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81					ค่าการทดสอบแบบที
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	
	X	S	X	S		
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาเป็นนักคิด และตัดสินใจด้วยตนเองในการฝึก ปฏิบัติงาน	3.4198	0.7127	4.1482	0.6200	1.0659	6.1504**
9. อาจารย์นิเทศมีจำนวนพอเหมาะ กับนักศึกษา	3.8148	0.8916	4.1111	0.5679	0.8081	3.0011**
10. อาจารย์นิเทศไม่ให้โอกาสในการ ซักถามปัญหา	2.3086	0.9047	2.5432	2.1988	1.3172	1.6027
11. การจัดระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ งานน้อยเกินไป	2.8395	1.5175	3.1605	1.8878	0.9791	2.9505**
12. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล หาดใหญ่มีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.0247	1.0364	3.8025	0.8746	1.1111	6.3000**
13. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล สงขลานครินทร์มีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.6049	0.6094	4.0247	0.5920	0.8295	4.5545**
14. แหล่งฝึกงานคือโรงพยาบาล รัตภูมิมีบรรยากาศทางวิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการศึกษาหาความรู้	3.2716	1.2349	3.8148	0.8916	1.1659	4.1934**
15. การฝึกปฏิบัติงานควบคู่กับการเรียน ทฤษฎีทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดี	3.4198	1.1325	3.9259	1.0069	1.1013	4.1364**

ตาราง 15 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81					ค่าการทดสอบแบบที
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	
	X	S	X	S		
16. อาจารย์นิเทศแนะนำวิธีนำทฤษฎีมาประยุกต์ในการฝึกปฏิบัติงาน	3.2840	0.7465	4.2593	0.5130	1.1219	7.8241**
17. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ร่วมกัน	3.2716	0.6176	4.1728	0.5380	0.9889	8.2021**
18. อาจารย์นิเทศสามารถถ่ายทอดความรู้ในการฝึกปฏิบัติงานได้ชัดเจน เข้าใจ	3.3086	0.7072	4.4074	0.5130	1.1178	8.8466**
19. กิจกรรมที่จัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานเหมาะสม	3.4568	0.5938	4.1235	0.5774	0.9296	6.4542**
รวม	3.2294	1.0304	3.8772	1.0808	1.0896	5.3510**

* p < .05

** p < .01

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนภาคปฏิบัติด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยส่วนรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นการจัดประชุมปรึกษาก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานไม่ได้ประโยชน์ในการฝึกปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อาจารย์นิเทศไม่ให้โอกาสในการซักถามปัญหา

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ
ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81					ค่าการ ทดสอบ แบบที
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	
	X	S	X	S		
1. มีการติดตาม ชักถามปัญหา และ ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข	3.4568	0.5197	4.2840	0.5984	0.8431	8.8295**
2. ชี้แจงข้อบกพร่องของนักศึกษาใน การฝึกปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข	3.4815	0.6200	4.3210	0.5636	0.9224	8.1914**
3. คะแนนการประเมินผลเป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคู่มือการฝึก ปฏิบัติงาน	3.4815	0.6694	4.2346	0.6487	1.0248	6.6140**
4. การให้คะแนนการฝึกปฏิบัติงาน มีความยุติธรรมและเชื่อถือได้	3.3333	0.7901	4.2963	0.6530	1.0823	8.0073**
5. มีการสรุปประเมินผลการจัด การเรียนการสอนหลังการฝึก ปฏิบัติงานครั้งสุดท้าย	3.3704	1.0233	4.1728	0.6862	1.1907	6.0655**
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมิน ตนเอง	3.2470	0.9514	4.1111	0.6667	1.1084	7.0174**
รวม	3.3951	0.8774	4.2366	0.8010	1.0372	7.3026**

* P < .01

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติด้านการประเมินผล การเรียนการสอน เป็นรายข้อและโดยส่วนรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ภาคปฏิบัติ ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายด้าน

ประเด็นความคิดเห็น	n = 81					
	ความคิดเห็นตามที่เป็นจริง		ความคิดเห็นตามที่คาดหวัง		Sd	การทดสอบแบบที
	X	S	X	S		
1. ด้านการวางแผนการเรียนการสอน	3.0952	1.0414	3.7601	1.1233	1.0426	5.7397**
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.2294	1.0304	3.8772	1.0808	1.0896	5.3510**
3. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.3951	0.8774	4.2366	0.8010	1.0372	7.3026**
รวม	3.2311	1.0105	3.9190	1.0561	1.0723	5.7734**

* P < .01

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง เปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนที่เป็นจริงและที่คาดหวังของ นักศึกษาในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนของนักศึกษาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2534 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในภาคทฤษฎี จำนวน 67 คน และภาคปฏิบัติ จำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 2 ชุด คือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลภาคทฤษฎีด้วยตนเอง ส่วนภาคปฏิบัติให้นักศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี ด้านการวางแผนการเรียนรู้การสอน เป็นรายชื่อ ส่วนใหญ่ตามที่ เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในประเด็นของ การเรียงลำดับวิชาในแต่ละรายวิชาต่อเนื่องกัน ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และแผนการเรียนรู้การสอนให้นักศึกษาทราบ และผู้สอนจัดแบ่ง เนื้อหาวิชาและกำหนดเวลา การสอนในแต่ละหัวข้อไว้ชัดเจน สะดวกแก่นักศึกษาในการเตรียมตัว ปรากฏว่า ทั้งที่ เป็นจริงและที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เป็นรายชื่อ ส่วนใหญ่ตามที่ เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในประเด็นของผู้สอนมีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาเกิดความสนใจ ปรากฏว่า ที่ เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย แต่ที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ ส่วนใหญ่ตามที่แท้จริง อยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในประเด็นของการเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หลังจากจบวิชาแต่ละวิชา ปรากฏว่า ที่แท้จริงและที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

4. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน ตามที่แท้จริง อยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

5. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผนการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ ส่วนใหญ่ตามที่แท้จริง อยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในประเด็นของการจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่มใหญ่เกินไป ปรากฏว่า ที่แท้จริงและที่คาดหวังอยู่ในระดับน้อย

6. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ ส่วนใหญ่ตามที่แท้จริง อยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในประเด็นของอาจารย์ไม่เคยไม่ให้โอกาสในการซักถามปัญหา ปรากฏว่า ที่แท้จริงอยู่ในระดับน้อย แต่ที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

7. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ ตามที่แท้จริง อยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก

8. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน ตามที่แท้จริง อยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

9. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี ด้านการวางแผนการเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยรวม ตามที่แท้จริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

10. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายชื่อและโดยรวม ตามที่แท้จริงและที่คาดหวัง ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ยกเว้นในประเด็นของผู้สอนสอนซ้ำซ้อนกับที่เคยเรียนมาแล้ว และเนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

11. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี ด้านการ

ประเมินผลการเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

12. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี เป็นรายด้าน

และรวมทุกด้าน ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

13. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผน

การเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

14. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ ด้านการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายชื่อและโดยรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ยกเว้นประเด็นของอาจารย์เเทสไม่ให้โอกาสในการซักถามปัญหา ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

15. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ ด้านการ

ประเมินผลการเรียนการสอน เป็นรายชื่อและโดยรวม ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

16. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคปฏิบัติ เป็นรายด้าน

และรวมทุกด้าน ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของนักศึกษาในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สามารถนำผลมาอภิปรายได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ ประเด็นแรกผลการวิจัยที่เป็นไปตามสมมติฐาน และประเด็นที่สองผลการวิจัยที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นในภาคทฤษฎีด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเด็นของผู้สอนสอนซ้ำซ้อนกับที่เคยเรียนมาแล้ว และเนื้อหาวิชา มาก ไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต และในภาคปฏิบัติด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเด็นของอาจารย์เเทสไม่ให้

โอกาสในการซักถามปัญหา ที่ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยที่สอดคล้องกับสมมติฐานดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของคนอื่น ๆ เช่น แจ่มจันทร์ กุลวิจิตร (2532) ที่พบว่า นักศึกษาในแต่ละคณะมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงกับที่คาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือเฮวลักษณ์ บรรจงปรุ และคณะ (2531) ที่พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามการจัดจริงและตามความต้องการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งเป็นรายด้านและโดยส่วนรวม

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวีรรณ วงศ์หล่อ (2532) ที่พบว่าเมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น นักศึกษามีความเห็นว่า ในด้านสภาพแวดล้อมและด้านวิถีดำเนินการของการปฏิบัติงานประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความแตกต่างกันทุกข้อ และผลการวิจัยของ ประเวศ วัชรพฤษภ์ และคณะ (2525) ก็เป็นไปในทำนองเดียวกับผลการวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือนิสิตที่เรียนวิชาเอกพลศึกษา ได้รับผลในด้านอุปกรณ สดงานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เป็นไปตามที่นิสิตคาดหวังไว้ รวมทั้งผลการวิจัยของ กนกนุช ชื่นเลิศสกุล และคณะ (2533) ที่พบว่า โดยส่วนรวมนิสิตส่วนใหญ่มีความคาดหวังในหมวดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าสภาพความเป็นจริงที่นิสิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับมาก

การที่ผลวิจัยเป็นดังกล่าวเช่นนี้ ผู้วิจัยคิดว่า อาจเนื่องจากในสภาพปัจจุบันภาควิชาฯ ยังส่งเสริมการพัฒนากิจการประสบการณ์การเรียนการสอนด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพดียังไม่เพียงพอ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ตามที่ เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด จากการประเมินผลการเรียนการสอนประจำปีการศึกษา 2534 โดยที่ใช้แบบฟอร์มของคณะพยาบาลศาสตร์ ทศ. 01-12 ในรายวิชา 609-206 การพยาบาลสูติศาสตร์ในภาวะผิดปกติ ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) หรือการประเมินผลการเรียนการสอนรายวิชา 640-393 ปฏิบัติการพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2 ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) โดยที่ใช้แบบฟอร์มของคณะพยาบาลศาสตร์ ทศ. 01-14 ปรากฏผลว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของภาควิชาอยู่ในระดับปานกลาง อันสรุปได้ค่อนข้างชัดเจนที่ภาควิชาฯ จำเป็นต้องพิจารณาหรือทบทวนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เพื่อผลผลิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วมีคุณภาพและประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง วิชาชีพ และสังคม ซึ่งถือเป็นปณิธานหนึ่งที่สำคัญซึ่งที่มหาวิทยาลัยทั้งหลายต่างพยายามให้กับนักศึกษาโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะ ๆ ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) ให้เป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) โดยได้มีการปรับปรุงทั้งปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนการสอน และรายวิชาในหลักสูตร ซึ่งตรงกับความจริงประการหนึ่งที่ว่า "ไม่ว่าโครงสร้างของหลักสูตรจะเป็นอย่างไรก็ตาม สถาบันการศึกษา คณะ หรือภาควิชา ที่รับผิดชอบจัดประสบการณ์การเรียนการสอน จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรนั้น ๆ อยู่เสมอ โดยการนำหลักสูตรมาปฏิบัติและประเมินผล" (Scales, 1985) อนึ่งสำหรับทฤษฎีครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ ซึ่งนับเป็นปีการศึกษาแรกที่ภาควิชาต้องมีการปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรใหม่ด้วย ฉะนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่า ภาควิชายังขาดความพร้อมและการปรับตัวกับการสอนในหลักสูตรใหม่ อาจยังมีการใช้การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนแบบเดิมอยู่บ้างในบางครั้ง ผลการวิจัยจึงปรากฏว่า การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนตามที่เป็นจริงยังไม่ดีเท่าที่ควร กล่าวคือ อยู่ในระดับปานกลางเสียส่วนใหญ่ ขณะที่ความคาดหวังของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามทุก ๆ หลักสูตรควรจะได้รับพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตามที่ได้วางแผนเตรียมไว้ของระดับที่ต้องการหรือคาดหวัง (Brown, 1987)

ถึงแม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ปรากฏว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนอยู่ในระดับที่มากกว่าตามที่เป็นจริง แต่ในการเรียนรู้ของมนุษย์ความคาดหวังนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญและช่วยสนับสนุนให้การสอนมีประสิทธิภาพได้ (Gagne', 1977 ; เสาวณีย์, 2530) ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การที่นักศึกษามีความคาดหวังมากกว่าตามที่เป็นจริง น่าจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไปนั่นเอง นอกจากนี้จะส่งผลต่อผู้เรียนแล้วยังส่งผลต่อผู้สอนด้วย กล่าวคือช่วยกระตุ้นเตือนให้ผู้สอนมีการปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนตรงตามความคาดหวัง หรือใกล้เคียงความคาดหวังของนักศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ สุ่มเมธ (2527) กล่าวถึงความต้องการระดับต่าง ๆ ของมนุษย์ว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องศึกษา ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจ เพราะเป็นที่ยอมรับแล้วว่า พฤติกรรมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ของบุคคลขึ้นอยู่กับความต้องการที่มีระดับสูงในขณะนั้น

เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ประสบการณ์นับว่ามีบทบาทสำคัญ เพราะประสบการณ์เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียนรู้นี้จะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้สอนจัด ถ้าจัดได้เหมาะสมและใช้วิธีการที่ดี ประสบการณ์การเรียนรู้อาจมีคุณค่า แต่ถ้าจัดไม่ดี ไม่เหมาะสม คุณค่าของประสบการณ์ก็ย่อมจะลดลง และลักษณะหนึ่งของประสบการณ์ที่ดีก็คือ ต้องสนองความต้องการของผู้เรียน

(ถาวร, 2531) ดังมีผลการศึกษาและวิจัยที่ว่า สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การสอนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีประการหนึ่งคือ ผู้สอนจะต้องปรับการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจและการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน (บำรุง และฉวีวรรณ, 2527) สำหรับการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ ผู้สอนจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียนโดยคำนึงถึงคุณภาพของการพยาบาล และความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม ซึ่งครอบคลุมการบริการจากพยาบาล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เองที่เรียกกันว่า การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงที่สำคัญอย่างหนึ่งของครูพยาบาล ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่นำไปสู่คุณภาพของการพยาบาล และเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างหนึ่งของครูพยาบาล (จินตนา, 2527)

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในภาคทฤษฎี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเด็นของผู้สอนสอนซ้ำซ้อนกับที่เคยเรียนมาแล้ว และเนื้อหาวิชามาก ไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลของการที่คณะพยาบาลศาสตร์ได้จัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) เป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531) โดยได้อาศัยการประเมินผลจากหลักสูตรเดิมที่นักศึกษาเคยเรียนซ้ำซ้อนกับที่เรียนมาแล้ว นำมาพิจารณาและตัดส่วนที่ซ้ำซ้อนกันนั้นออกไป นอกจากนี้ยังได้ทบทวนเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตมากขึ้นในหลักสูตรใหม่ ซึ่งทั้งสองประเด็นดังกล่าวนี้ ค่อนข้างที่จะมีความเป็นไปได้สูงในการปรับปรุงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเกิดขึ้น และอีกเหตุผลหนึ่งที่อาจช่วยสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้คือ ความเชื่อที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กำหนดไว้ว่า "อาจารย์พยาบาลคือบุคคลที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน" ผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับที่เฮวล์ลักซ์ บรริงเจอร์ และคณะ (2531) พบว่า ในเรื่องผู้สอนสอนซ้ำซ้อนกับที่เคยเรียนมาแล้ว และเนื้อหาวิชามาก ไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนดังกล่าวตามที่ เป็นจริง สอดคล้องกับที่นักศึกษาคาดหวังไว้นั้นเอง

สำหรับในภาคปฏิบัติ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเด็นของอาจารย์นิเทศไม่ให้ออกสาในการซักถามปัญหา ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสัดส่วนการนิเทศงานของอาจารย์ต่อการขึ้นฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเท่ากับ 1 ต่อ 4 ซึ่งนับว่าเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมสำหรับอาจารย์ที่จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหาต่างๆ ได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้เหตุผลอีกประการหนึ่งที่น่าจะช่วยสนับสนุน

ให้นักศึกษามีโอกาสซักถามปัญหาต่าง ๆ จากอาจารย์นิเทศได้ก็คือ การที่มีระบบนิเทศงานโดยอาจารย์อยู่กับนักศึกษาตลอดเวลาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ฉะนั้นความใกล้ชิดระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจึงมีค่อนข้างมากในภาคปฏิบัติ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงปรากฏว่า การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในประเด็นดังกล่าวตามที่ เป็นจริงและที่คาดหวัง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ของภาควิชา ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. อาจารย์ในภาควิชาควรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนว่าเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในภาคทฤษฎี นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในประเด็นที่เกี่ยวกับวิธีการจูงใจให้นักศึกษาเกิดความสนใจ ที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย แต่ที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก ฉะนั้นในการสอนอาจารย์จึงควรหาแนวทางสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาเกิดความสนใจ หรือมีเทคนิคต่าง ๆ ที่จะทำให้นักศึกษาสนใจในการเรียนภาคทฤษฎีมากยิ่งขึ้น เช่น มีสื่อการสอนที่หลากหลายและเพิ่มมากขึ้นพร้อมกับมีลักษณะที่ดึงดูดให้น่าสนใจ

2. เนื่องจากการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ส่วนใหญ่ที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบกับที่เป็นจริงและที่คาดหวังแล้วปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ฉะนั้นในแต่ละปีการศึกษา ภาควิชาจึงควรมีการประชุม หรือสัมมนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน พร้อมกับนำผลจากการประชุมหรือสัมมนา มาใช้ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้มีคุณภาพ รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องด้วย

3. ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับคณะหรือมหาวิทยาลัย ควรหาทางสร้างแรงจูงใจให้กับอาจารย์ได้มีการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เช่น อาจมีงบประมาณเฉพาะสำหรับสนับสนุนการปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เช่นเดียวกับที่สนับสนุนงานด้านวิจัย หรืออาจมีระบบการให้ผลงานที่เป็นรางวัลแก่อาจารย์ที่ได้พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะช่วยให้การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวังอยู่ในระดับมากด้วยกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ควรศึกษารายละเอียดของปัญหาและอุปสรรคของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงคุณภาพการจัดประสบการณ์ดังกล่าวให้ดีขึ้น รวมทั้งควรศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรอื่น ๆ ที่อาจารย์ในภาควิชารับผิดชอบจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนอยู่ด้วย เช่น หลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการพยาบาลปศุสัตว์และเด็ก) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) ทั้งนี้เพื่อจะได้ความคิดเห็นที่กว้างออกไป และเป็นข้อมูลสนับสนุนการทำงานด้านการเรียนการสอนของอาจารย์ในภาควิชา
2. ควรศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในภาควิชาจากทัศนะของกลุ่มบุคคลอื่น ๆ เช่น อาจารย์ในภาควิชา หรือในภาคปฏิบัติ ควรให้พยาบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในภาควิชาให้ความคิดเห็นร่วมด้วย

กนกนุช ชื่นเลิศสกุล และคณะ. (2533). ความคิดเห็นของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาลในห้องผ่าตัด ณ โรงพยาบาลเมืองละโว้เชิงเทรา. ใน การประชุมทางวิชาการเพื่อเสนอผลงานวิจัย ประจำปี 2533 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 6-8 สิงหาคม 2533. (หน้า 115-128). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กฤษณา สักดิ์ศรี. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น.

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2533). รายงานการศึกษาข้อคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2531 เกี่ยวกับการเรียนการสอนและบรรยากาศในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ไชแสง ชวศิริ และคณะ. (ตุลาคม - ธันวาคม 2532). การสำรวจความรู้ ความสามารถ บุคลิกทัศนคติ แรงจูงใจ และสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และวิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 1 ปี) รุ่นที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์, 9 (4), 35-50.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. (2530). การสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2531). คู่มือการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531). สงขลา : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2532). รายงานการสัมมนาคณะกรรมการประจำคณะพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2532 เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนากิจการเรือนการสอนภาคปฏิบัติ การพยาบาลในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531). เอกสารยึดสำเนา.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (มปป). หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2531). สงขลา : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี. (2527). หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ธนาคารพิมพ์.

จรัส สุวรรณเวลา. (2530). การผลิตบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : เหลือหลังเพื่อแลหน้า. ใน สุภาพร ลักษณะนิทาน ชนิดา รักษ์พลเมือง และสุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (บก.), เอกสารสืบเนื่องจากการสัมมนาทางวิชาการเนื่องในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบรอบ 70 ปี 26-27 มีนาคม พ.ศ. 2530 เรื่อง การพัฒนาการผลิตบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (หน้า 1-19). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา อนุพันธ์. (2527). การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แจ่มจันทร์ กลวิจิตร. (2532). พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปรินฤณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สงขลา.

ชาติชาย ชุณหะวัณ. (2532). ปรากฏการณ์การศึกษาครั้งที่ 1 เส้นทางใหม่ของการอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงวลี สิงโฆบล. (มปป). สำเนาจากคณบดี. ใน 10 ปี คณะพยาบาลศาสตร์. (หน้า 1-2). สงขลา
: ศูนย์บริการวิชาการและวิจัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ชวรงค์ บัวศรี. (2531). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : เอรวิงการ
พิมพ์.

ธีรวุฒิ ประทุมทรัพย์. (2526). การศึกษาไทย. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กิณาวงศ์. (2527). วิจัยสอนทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์พิมพ์.

ประเวศ วิชัยพฤกษ์ และคณะ. (2525). การเปรียบเทียบความคาดหวังกับความเป็นจริงในการเรียน
วิชาพลศึกษาของนิสิตทั่วไปและนิสิตสาขาวิชาเอกพลศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ใน ผล
งานวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 2) เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่องการวิจัยทาง
การศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (หน้า 110-119). กรุงเทพมหานคร : สำนัก
นaylor รัฐมนตรี.

ปรีชา นิพนธ์พิทยา และสุทิน เนียมพลับ. (2528). เส้นทางสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
ธีรพงษ์การพิมพ์.

ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา. (ธันวาคม 2532). พฤติกรรมการเรียนของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหา
วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา, 3 (1), 59-66.

เขาวลัักษณ์ บรรจงปรุ และคณะ. (2531). รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชลบุรี : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิชย์ วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร :
 ธเนศวรการพิมพ์.

วิทย์ วิศทเวทย์. (2530). ข้อคิดบางประการในการผลิตบัณฑิต. ใน สุดาพร ลักษณ์ยิวานิน ชันติดา
 รักษ์พลเมือง และสุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม (บก.), เอกสารสืบเนื่องจากการสัมมนาทางวิชา
 การเนื่องในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบรอบ 70 ปี 26-27 มีนาคม พ.ศ. 2530
 เรื่อง การพัฒนาการผลิตบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (หน้า 127-129). กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันต์ ชรบบำรุง. (2525). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : เกียรติศักดิ์
 การพิมพ์.

สุเมธ เตียววิศเรศ. (2527). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา
 การพิมพ์.

สุวิรรณ วงศ์หล่อ. (2532). สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานด้านการจัดฝึก
 ประสพการณ์วิชาชีพครูของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ศึกษา
 ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สุวัฒน์ มุกตเมธา. (2523). การเขียนการสอนปัจจุบัน (ศึกษา 333). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
 โอเคชั่นสโตร์.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2525). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร :
 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2530). การสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- อาทร สนเห็นชอบ. (2530). นโยบายการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาพยาบาลตามแผนพัฒนาการ
อุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (2530-2534). ใน การสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 1.
(หน้า 137-146). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- อัจฉรา ชรรมาภรณ์. (2532). จิตวิทยาการเรียนรู้ ทฤษฎีและปฏิบัติ. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อารีวรรณ กลิ่นกลิ่น ละออ ตันติศิริพันธ์ และยุพิน กลิ่นขจร. (เมษายน-มิถุนายน 2534). การติดตาม
ผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. พยาบาลสาร, 18 (2), 14-21.
- อุทุมพร จามรมาน. (2530). การวัดและประเมินการเรียนรู้การสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร
: โครงการตำราวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม.
- Brown, B.J. (1987). Strategic education planning : a giant into our future.
In Patterns in nursing : strategic planning for nursing education.
New York : National League for nursing.
- Cegala, D.J. (1982). The role and assessment of prerequisite behaviors in
communication instruction. In Larry L. Barker. (Ed).
Communication in the classroom. (P. 16-38). Englewood Cliffs, N.J. :
Prentice-Hall, Inc.
- Duck, D.L. (1990). Teaching : an introduction. New York : McGraw-Hill
Publishing Company.

- Falk, B. (1981). The basic elements of teaching and learning in higher education. In Rod Wellard (Ed). Research and development in higher education volume 4 : essential elements of teaching and learning in higher education. (P 44-50). Sydney : Central printing.
- Gagne', R.M. & Briggs, L.J. (1979). Principles of instruction design. (2nd ed). New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Gagne', R.M. (1974). Essentials of learning for instruction. Illinois : A division of Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Gagne', R.M. (1977). The condition of learning. (3rd ed). New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Hergenhahn, B.R. (1988). An introduction to theories of learning. (3rd ed). Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Kagan, J. & Lang, C. (1978). Psychology and education : an introduction. New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc.
- McDowell, R., Adamson, G.W. & Wood, F.H. (1982). Teaching emotionally disturbed children. Boston : Little, Brown and Company.
- Petrovsky, A.V. (1984). Age-group and pedagogical psychology. Moscow : Progress Publishers.

Sopianchai, P. (1984). The development of education in Thailand. In The development of education and the development of science and technology. (P 1-20). Bangkok : Chulalongkorn University with the cooperation of nine other universities.

Scales, F.S. (1985). Nursing curriculum development, structure,function. Norwalk,Connecticut : Appleton-Century-Crofts.

แบบสอบถาม

เรื่อง

เปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน
ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาในภาควิชา
การพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามชุดที่ 1

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน
ในภาคทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วยรายวิชา 640-227 การพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 1 และ
รายวิชา 640-321 การพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2 ของภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช
และผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลขที่ตรงกับความคิดเห็นที่เป็นจริงและช่อง
หมายเลขที่ท่านคาดหวังอาจจะมีให้มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

หมายเลข 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

หมายเลข 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

หมายเลข 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

หมายเลข 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

หมายเลข 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับใช้ปรับปรุงประสิทธิ
ภาพของการศึกษา ในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โอกาสต่อไป

ขอขอบคุณ

นางจิตไส จันทร์ทวี

นางจรรย์เนาว์ ทิศศิริ

การจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ด้านการวางแผนการเรียนการสอน	ตามการจัดจริง					ตามที่คาดหวัง				
	เห็นด้วย มากที่สุด			เห็นด้วย น้อยที่สุด		เห็นด้วย มากที่สุด			เห็นด้วย น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. การเรียงลำดับวิชาในแต่ละรายวิชา ต่อเนื่องกัน										
2. ผู้สอนที่แจ้งวัตถุประสงค์และแผน การเรียนการสอนให้นักศึกษาทราบ										
3. เอกสาร ตำรา และอุปกรณ์การสอน มีเพียงพอ และเหมาะสม										
4. การมอบหมายงานเหมาะสมดี										
5. ผู้สอนแนะนำเอกสาร ตำราที่จะ ช่วยให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม										
6. มีเวลาให้ศึกษาเอกสารและ ตำราเพิ่มเติม										
7. ผู้สอนมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา นอกชั้นเรียน										
8. ผู้สอนจัดแบ่งเนื้อหาวิชาและกำหนด เวลาการสอนในแต่ละหัวข้อไว้ชัดเจน สะดวกแก่นักศึกษาในการเตรียมตัว										

แบบสอบถาม

เรื่อง

เปรียบเทียบการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน
ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาในภาควิชา
การพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามชุดที่ 2

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน
ในภาคปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยรายวิชา 640-392 ปฏิบัติการพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 1
และรายวิชา 640-393 ปฏิบัติการพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์ 2 ของภาควิชาการพยาบาล
สูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลขที่ตรงกับความคิดเห็นที่เป็นจริงและช่อง
หมายเลขที่ทำนายคาดหวังจะทำให้มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

หมายเลข 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

หมายเลข 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

หมายเลข 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

หมายเลข 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

หมายเลข 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพ
ของการศึกษา ในภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โอกาสต่อไป

ขอขอบคุณ

นางจิตไผ่ จันทวงศ์

นางจิรเนาว์ กัสศรี

การจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ด้านการวางแผนการเรียนการสอน	ตามการจัดจริง					ตามที่คาดหวัง				
	เห็นด้วย มากที่สุด		เห็นด้วย น้อยที่สุด			เห็นด้วย มากที่สุด		เห็นด้วย น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. การจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่มใหญ่เกินไป										
2. ผู้สอนชี้แจงแผนการฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษารายก่อนฝึกปฏิบัติงาน										
3. มีการอธิบายจุดมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติงานอย่างชัดเจน										
4. มีการมอบหมายการฝึกปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าก่อนนักศึกษาขึ้นฝึก										
5. งานที่มอบหมายให้ทำการศึกษาและวางแผนมีความเหมาะสมดี										
6. พยายามให้นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานด้วยทราบจุดมุ่งหมายและแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา										
7. การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับทฤษฎี										

การจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ตามการจัดจริง					ตามที่คาดหวัง				
	เห็นด้วย		เห็นด้วย			เห็นด้วย		เห็นด้วย		
	มากที่สุด	น้อยที่สุด	มากที่สุด	น้อยที่สุด	มากที่สุด	น้อยที่สุด	มากที่สุด	น้อยที่สุด	มากที่สุด	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10. อาจารย์นิเทศไม่ให้ออกาสในการ ซักถามปัญหา										
11. การจัดระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ งานน้อยเกินไป										
12. แหล่งฝึกงานมีบรรยากาศทาง วิชาการ ทำให้เอื้ออำนวยในการ ศึกษาหาความรู้ (ตอบทุกข้อย่อย) โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์										
13. การฝึกปฏิบัติงานควบคู่กับการเรียน ทฤษฎีทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดี										
14. อาจารย์นิเทศแนะนำวิธีนำทฤษฎี มาประยุกต์ในการฝึกปฏิบัติงาน										
15. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ ประสบการณ์ร่วมกัน										
16. อาจารย์นิเทศสามารถถ่ายทอด ความรู้ในการฝึกปฏิบัติงานได้ ชัดเจน เข้าใจ										
17. กิจกรรมที่จัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน เหมาะสม										

การจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	ตามการจัดจริง					ตามทักาคหวัง				
	เห็นด้วย มากที่สุด		เห็นด้วย น้อยที่สุด			เห็นด้วย มากที่สุด		เห็นด้วย น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. มีการติดตาม ชักถามปัญหา และ ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข										
2. ชี้แจงข้อบกพร่องของนักศึกษาใน การฝึกปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข										
3. คะแนนการประเมินผล เป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคู่มือการฝึก ปฏิบัติงาน										
4. การให้คะแนนการฝึกปฏิบัติงาน มีความยุติธรรมและเชื่อถือได้										
5. มีการสรุปประเมินผลการจัด การเรียนการสอนหลังการฝึก ปฏิบัติงานครั้งสุดท้าย										
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมิน ตนเอง										